

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrauicate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil rândul cu litere garmond.

„Europa centrală”.

— Cartea lui Frideric Naumann. —

A fost vorba mai de multe ori în coloanele ziarului nostru despre celebra carte a deputatului din camera germană *Frideric Naumann*, în care carte se pledează cu multă temeinicie pentru legarea unei alianțe strânsă economice după răsboiu, între Germania și Austro-Ungaria, puterile centrale, cari precum în răsboiu actual au se lupte umăr la umăr cu armele în contra numărășilor lor dușmani, aşa și în viitor se vor afla în fața acelorași dușmani, în stare de apărare, pe terenul economic. Credem că facem bun serviciu cetitorilor nostri, schițându-le pe scurt cuprinsul acestei interesante cărți, despre care s-a vorbit și se vorbește mult în cercurile politice dela noi.

I.

Autorul cărții intitulată «*Europa centrală*» (Mitteleuropa) a mânecat din principiul, că tocmai acum, în tocul răsboiului, poate fi discutată mai cu succes unirea Germaniei cu Austro-Ungaria în chestiile economice, pentru că mai târziu, după răsboiu, oamenii vor avea să se cugete earăși la alte lucruri. Dorința sa apoi e, ca puterile centrale se formeze în viitor o unitate compactă, în scopul de apărare în contra acelora, cari vor căuta să le nimicească pe cale economică, după ce cu armele nu au putut să le nimicească. Autorul constată, că în trecut a fost numai lucru întâmplător, dacă aceste două state mari au mers mână în mână, de astădată a fost însă o necesitate mare unirea lor. Răsboiul acesta a creat sufletul Europei centrale, va se zică, unitatea în vederi și acțiuni, și unitatea aceasta trebuie turnată în forme, ca se existe și pe viitor.

Autorul e de credință, că nici acum, și nici în viitor, state mici și mijlocii nu vor putea face politică mare. Numai statele mari înseamnă ceva, iar cele mici vor putea trăi numai din exploatarea certelor dintre cele mari. State mici, rămase singure, vor fi totdeauna atârnătoare de schimbarea situației în statele mari. Cine nu se aliază, rămâne isolat, iar cel isolat, e periclitat. Prusia singură, Germania singură, Austria și Ungaria singură, ar fi fost prea mici pentru a purta răsboiul mondial. De aceea, alianța lor nu mai e lucru întâmplător, ca în trecut de câteva ori, ci curată necesitate. Chiar și dacă nu se făcea cu insuflare mare alianță, trebuie să se facă, căci altcum eșau lucrurile foarte reu. Cei din puterile centrale trebuie deci să se decidă de pe acuma, dacă și pentru viitor vreau se rămână în alianță strânsă, — formând *Europa centrală*?

După răsboiu vor urma per tractările de pace, la cari reprezentanții Germaniei și ai Austro-Ungariei vor reprezenta spirit deosebit, interese deosebite. Intrebarea e deci, că reprezentanții Germaniei și ai Austro-Ungariei vor părăsi oare sala de consultare a congresului de pace ca amici credincioși, ori ca contrari ascunși? De dorit e, ca să se întoarcă la po poarele lor cu lozinca: *Pentru totdeauna nedespărțiri!* Aceasta ar fi începutul unei ere noi. Numai aşa se va putea justifica necesitatea de a-și fi vărsat sângele unui pentru alții. În tregul răsboiu, cu toate suferințele și cu toate faptele eroice, rămâne fără scop, dacă se termină cu o neînțelegere între aliați. Per tractările de pace vor da ansă la frecări și la turburări. Toate răsboialele purtate de aliați au ajuns cu greutate la pace, pentru că au avut pierderi și căstiguri, cari trebuiau se fie aplanate. Apla-

narea se va putea face foarte ușor, când se va ști, că alianța rămâne și pe mai departe. Ambele puteri centrale vor putea stoarce mai mult dela congresul de pace, dacă procedează unitar, decât dacă per tractează fiecare pentru sine. Se procedează deci unitar, căci altcum va trebui să ne întrebăm, că pentru ce ne-am jertfit și pentru ce și-au percut invalidizii mâinile și picioarele? E aproape sigur, că nici o putere nu va eșa din congresul de pace altcum, decât cu un nou contract de alianță.

Se nu crează nimeni, că după răsboiul acesta are să urmeze pacea eternă. Vor mai fi răsboi și vor fi și alianțe. Cei chemați vor scoate învățături din răsboiul încheiat, tehnica va inventa arme noi, întăriturile se vor face pe o scară intensă. Intrebarea e, că vor fi necesare întăriturile și la granițele dintre Germania și Austro-Ungaria? Unde se facem deci tranșee, căci tranșeele vor apăra în viitor hotarele patriei? Dacă Francezii nu faceau cetăți, ci tranșee dealungul hotarelor lor, Nemții n-ar fi putut intra în inima țării lor. După răsboiu se vor săpa deci sănături la toate granițele de țări. Se vor face sănături, ca pe vremea Romanilor, și muri chinezesci, cu garduri de sirme. Vorba e acum, să le facă toate acestea puterile centrale numai dealungul granițelor lor comune, ori să facă sănături de apărare și între ele? Lucrul acesta ar fi pagubitor, fatal chiar, pentru ambele puteri.

Răsboiul nu se poartă pentru a cucerii ceva. Spre așa ceva puterile centrale nu erau pregătite. Ele erau pregătite numai pentru apărare. Si acest răsboiu de apărare, început la Belgrad, și-a aflat continuarea la Przemysl, în Carpați și Tirol, pentru Austro-Ungari, sprijiniți de Nemți. Cooperarea aceasta militară a făcut pe mulți

se întăleagă, cum că răsboiul nu e al Nemților, nu e al Austro-Ungariei, ci e răsboiul puterilor centrale, puse la grea probă istorică.

Ideeza aceasta conduce căore n'a intrat însă în conștiința tuturor, ceea ce trebuie să se facă și până vor putea vorbi bărbății conducători ai statelor aliate despre aceasta necesară unitate din Europa centrală, ca despre ceva, ce e de sine întăles. Adevărat, că Germanii luptă ca Germani, dar luptă cu milioane de ne-germani împreună, la a căror naționalitate încă au să se gândească, pentru ei merg la moarte alătura cu Germanii numai știind că acestia îi stimează și că învingerea Germanilor va fi totodată și învingerea lor. Aceleasi sentimente au se prindă rădăcină și în Austro-Ungaria, unde există încă o anumită receală față de germanism. Cele din trecut au se fie uitate, și mână în mână trebuie să nizuim spre un viitor mai bun, căci răsboiul unește.

Germania e un stat mai compact, mai național, pecând Austro-Ungaria e o monarhie compusă din naționalități. Austro-Ungaria e o monarhie veche. Germania un imperiu mai nou. Germania aflându-se la nord, e mai rece, mai uniformă, Austro-Ungaria fiind la sud, e mai romantică. Dar Germania se află și la vest, Austria la est, și în fine Germania e protestantă, Austro-Ungaria în majoritatea ei catolică. Germania e mai capitalistică, deci și mai socialistă decât Austro-Ungaria, care e industrială și agronomă. Austro-Ungaria are trecut, are viitor, dar nu are present, fiindcă nu îi sunt organizații energiile. Germania e țara orașelor mari, Austria, și mai ales Ungaria, țără de păduri, de arătură și de fânațe. Fabricile cele multe sunt la Germani. Din aceasta se vede, că contrastul e mare între

FOIȘOARA.

Dela „Academie Română”.

— Raport asupra lucrărilor făcute în 1915—1916. —

(Urmare).

I. Membrii.

Am avut și anul acesta durerea să pierdem pe mai mulți dintre tovarășii noștri de muncă, pe venerabilii noștri colegi I. M. Moldovanu și N. Gane, membri activi, pe membrii onorari Barclay Head, Charles Bouchard, Dr Paul Ehrlich și Ernest Ludwig și pe membrii corespondenți N. Culianu, Virgil Oniș și M. Româneanu.

Canonicul prepozit I. M. Moldovanu a incetat din viață în ziua de 7/20 Septembrie, în vîrstă înaintată de 83 de ani. Răposatul, vreme îndelungată fruntaș al Românilor, a fost între conducătorii instituțiilor culturale și financiare românești. Îl găsim rând pe rând profesor, director de gimnaziu, președinte al Asociației transilvane pentru cultura și literatura poporului român, demnități în cari a contribuit, după trebuință, la dezvoltarea neamului românesc și la îndemnarea tinereții la învățătură. Sub conducerea științifică a învățăturii Timoteu Cipariu, al căruia colaborator a devenit după aceea,

s'a distins încă de Tânăr ca adânc cercetător al trecutului nostru.

Iată scrierile mai însemnate ale regretatului nostru coleg:

Acte Sinodale ale bisericii române de Alba-Iulia și Făgăraș, Blaj 1869, 1872; *Spicule în istoria bisericăscă a Românilor*, răspuns la contracritică d-lui N. Popa, Blaj 1873.

Dintre lucrările sale didactice notăm pe cele următoare:

Dictionar latin-român pentru începători, Sibiu 1864; *Istoria Ardealului pentru școalele poporale*, Blaj 1866; *Geografia Ardealului pentru școalele poporale*, Blaj 1870; *Istoria patriei pentru școalele poporale române din Ardeal*, Blaj 1875.

Dar trebuințele urgente ale poporului din care ieșise și dânsul l-au chemat la altfel de activități. Astfel vedem pe răposatul I. M. Moldovanu un lung să de ani în fruntea instituțiunilor economice și financiare, fără să părăsească, în același timp, preocupările sale pentru cultura neamului. Peste Carpați, unde oamenii de seamă în stare să conducă pe Români spre o viață națională sunt în mic număr și impiedecați de a lucra din pricina grelelor împrejurări politice, canonicul Moldovanu găsise cu multă chibzuință calea cea dreaptă: ea era întărirea economică a poporului român.

Pentru toate aceste merite, Academia I-a ales în 11 Aprilie 1894 membru activ în Secțiunea istorică, după ce fusese membru corespondent al ei dela 1871.

Dispozițiile sale din urmă se impun prin simplicitatea și modestia lor. Așa, a lăsat cu limbă de moarte, să nu se facă sgomot cu înmormântarea sa; elevii și profesorii din Blaj, unde a fost înmormântat, să nu-l însoțească în chip de pompă; să nu i se țină cuvântări. O pildă atât de strălucită de abnegație și de lipsă desăvârșită de vanitate mai întâlnim numai în vremurile vechi ale republiei române. Ce tind dispozițiile testamentare ale răposatului Moldovanu par că ascultă epitaful poetului Ennius:

Nemo me lacrumis decoret, nec fūnera fletu

Faxit.

D-1 I. Bianu în ședința dela 18 Septembrie (1 Octombrie) a adus la cunoștința Academiei trista veste a pierderii colegului I. M. Moldovanu și a expus mereite mari ale regretatului dispărut.

Nicolae Gane a încetat din viață în ziua de 16/29 Aprilie. Dânsul deși era membru activ abia dela 1 Aprilie 1908, făcea însă parte din corporația noastră încă din 23 Martie 1882, când fusese ales membru corespondent în Secția literară. În tinerețe se devotase magistraturii; mai târziu s'a distins în cariera administrativă, ca prefect și mai ales ca primar al orașului Iași. În dese rânduri deputat sau senator, a fost la urmă Ministrul de Domeni și Președinte al Senatului. Dânsul era unul dintre scriitorii foarte răspândiți în toate părțile locuite de Români. Meritele netăgăduite ale acestui distins literat

constau în alegerea subiectelor din viață curată românească, în simplicitatea lor, în interesul pe care-l provoca și în limba lor aleasă, inspirată de literatura populară. Activitatea literară a lui Gane datează de o jumătate de veac.

Iată aci o înșirare a scrierilor sale: *Discursul cu ocazia inaugurării anului judiciar 1869—70* Iași 1869; *Domnia Ruxandra*, Nuvelă istorică, Iași 1873; *Poezii*, Iași 1874; *Încercări literare*, Iași 1873; *Nuvelă* Ediția I—III, Iași, București 1880—1899; *Poezii*, Iași 1886; *Pagini răzlețe*, Iași 1901; *Zile trăite*, Iași 1903; *Păcate mărturisite*, Iași 1904; *Bogdan Petriceicu Hasdeu*. Discurs de recepție în Academie, București 1909; *Spice*, Buc. 1909; *24 Ianuarie, 1859—1909* Cuvântare, Iași 1908; *Divina Comedie* de Dante Alighieri, *Infernul*, traducere în versuri, Ediția I—III, Iași, Buc. 1906—1907.

In ședință extraordinară dela 18 Aprilie (1 Maiu), dl Dr. C. I. Istrati ne-a înconștiințat despre această ireparabilă pierdere. S'a telegrafiat d-lor P. Poni și Simionescu la Iași, să reprezinte Academia la înmormântare; fiului răposatului i s'a adresat o telegramă de condolențe, iar d-l Președinte a fost însărcinat cu înarea cuvântării funebre.

Membrul onorar Barclay Head, mort a doua zi după alegerea sa, la 30 Maiu (12 lunie 1914) a fost un distins numismat și multă vreme directorul Cabinetului de numismatică dela British Museum din Londra. Dela dânsul ni-a rămas un catalog

interesele practice. De aci nedumeririle cu privire la resolvarea problemei grele a întemeierii Europei centrale. Fiecare știe ce are, nu însă că ce va primi. Se lămurim deci chestia.

In Germania sunt trei curente, toate cam rezervate față de problema aceasta: al conservativilor, al capitaliștilor și al idealiștilor, cari vreau o Germanie și mai mare, dar numai cu incorporarea elementelor germane din Austria. Alte naționalități nu le trebuie. Toți acestia însă vreau, ca Germania să existe ca mare putere. Întrebarea e acum, că poate se privească în vizitor imperiul german și fără o alianță cu Austro-Ungaria, ori poate se fie Germania mai tare, dacă nu e legată de Austro-Ungaria?

Respundem că — *nu!* Răsboiul actual a arătat că nu. Dacă româneau Austro-Ungaria numai în neutralitate, purtarea răsboiului era problematică. Iar dacă se amesteca printre dușmanii Germaniei, răsboiul devinea o imposibilitate militară pentru Germania. Alianța cu Austro-Ungaria poate fi deci abandonată din partea Germaniei numai atunci, când ea ar putea legătă tot atât de naturală.

După cele întâmplate în răsboi, lucrul acesta pare a fi însă esclus cu desăvârșire. O alianță cu Franția ar fi foarte folositoare, dar unde e guvernul francez care se o facă? O alianță cu Anglia încă ar fi posibilă, pe lângă toate inconvenientele de acum, dar cine îi garantează durabilitatea? O alianță cu Rusia apoi nu ofere nici un favor, decât numai în casul, când ar fi vorba despre desmembrarea Austro-Ungariei; dar ideea aceasta a fost respinsă încă de marea Bismarck, care a decretat de necesar menținerea Austro-Ungarei și apărarea ei, ca mare putere, chiar și cu sâangele german! Politica lui Bismarck a cerut, ca în răsboiul acesta Germania se sără întru ajutorul monarhiei austro-ungare. In politica aceasta a lui Bismarck e depus deci germenele înființării Europei centrale!

Dreptul limbilor. In Austria s'a făcut un pas laudabil, pentru că limbile diferitelor popoare de acolo se între în drepturile lor naturale. Ministrul de culte și instrucțiune publică austriac a dat adeca ordinațiune, prin care dispune, că cu începerea viitorului an scolar, în toate școalele medii din Bucovina să se propună limba română și limba ruteană ca studii obligatoare pentru toți elevii, cu începere din clasa a doua, până în clasa ultimă. Va se

al monetelor și medalioarelor de aur și de argint din British Museum, tipărit în Londra la 1893 și un manual de numismatică grecească (Historia numorum, Oxford 1887).

Dr. Charles Bouchard a murit în toamna trecută la Lyon, din pricina unui accident de automobil. Răposatul a fost profesor la Facultatea de medicină din Paris, Președinte al Academiei de științe, membru al Institutului Franței, un distins patolog și prieten bun al Românilor, atât de titluri, cari au determinat alegerea sa ca membru onorar în ședința dela 18 Maiu 1911.

Lucrurile sale mai însemnate sunt despre *Pelagru*, despre boalele de nutriție și infecțioase. Cu colaborarea numeroșilor săi elevi a dat la lumină *Manualul de patologie*.

D-l Dr. V. Babeș la 27 Noemvrie ne-a adus la cunoștință incetarea din viață a Doctorul Bouchard și ne-a întreținut despre activitatea acestuia, care a fost inițiatorul școalei moderne de medicină.

La 7/20 August s'a stins din viață Dr. Paul Ehrlich, membru onorar al Academiei dela 18/31 Maiu 1911, unul dintre marii binefăcători ai omenimii, specialist neîntrecut pe terenul terapiei tuberculozei, tripanosomiozei și al sifilisului.

Dr. Ernest Ludwig, membru onorar, ales la 4 Aprilie 1908, a murit la 1/14 Octombrie. Dânsul a fost profesor de chimie la Universitatea din Viena. S'a

zică, în ţinuturile locuite de Români va forma limba română, iar în cele locuite de Ruteni limba ruteană obiect de studiu obligator pentru toți elevii.

Bilanțul Italiei.

— Stabilit după un an de răsboiu. —

Monarhia noastră austro-ungară se află de zece luni în răsboiu, luptând la două fronturi, în contra Sărbăiei și în contra Rusiei, și tot așa și Germania, care luptă în contra Rușilor și în contra Francezilor, sprijiniți de Englezii, când Italia, aliată noastră de mai nainte, aflată de bine a trece în tabăra dușmanilor și a neataca și ea dela spate. Frumoasele concesiuni făcute din partea monarhiei noastre, cu privire la rectificarea graniței, foarte favorabile pentru Italia, au fost respinse și în 23 Mai 1915 ni s'a făcut declararea de răsboiu, iar în ziua următoare, 24 Mai, s'a început ostilitatea la frontierele italiene, cu gândul de a se provoca desmembrarea monarhiei noastre austro-ungare. Italianii, prosti de vorbirile demagogilor lor, erau siguri, că în timpul cel mai scurt își vor face intrarea în Viena, făcându-și în același timp, în câteva săptămâni, și Rușii întrarea în Berlin, iar Sărbii în Budapesta. Se vedem însă, care a fost realitatea?

Italianii și-au așezat trupele imediat după declararea răsboiului pe întregul front, dar cele mai multe au fost concentrate la Isonzo, pentru că planul era făcut, ca pe aci să se facă intrarea în monarhie și să se croiască drumul spre Viena. Aci s'a și dat luptele cele mai grele. Lupta primă dela Goriția avea de scop spargerea frontului nostru, intrarea în Carintia, pentru a înainta trupele italiene spre Viena, și luarea în posesiune a Gorii și a Triestului. În lupta aceasta desăvârșită au intrat în 30 Iunie 1915 patru coruri de armătă italiene, cari au fost bătute de trupele noastre de apărare și în 5 Iulie au trebuit să se retragă, având pierderi enorme. Rapoartele noastre ne spuneau, că «e plin câmpul de cadavre în fața noastră!»

Prima luptă mare s'a terminat deci cu desașturi pentru Italiani, cari n'au avut succese nici la celelalte puncte ale lungului front, unde încă au început ostilitățile în contra trupelor noastre.

Italianii n'au stat mult pe gânduri și în 18 Iulie 1915 încep a doua luptă la Goriția, în scopul de a ne sparge frontul. Le-a succes de astădată se între în unele din sănătările

distins pe terenul chimiei anorganice, organice și analitice. Are numeroase scrieri în această specialitate, și anume: anuarul de chimie, manuale de chimie medicală și farmaceutică. A analizat o mulțime de ape minerale, printre cari și pe cele dela Dorna Vatra.

La 28 Noemvrie a încetat din viață la Iași N. Culianu, membru corespondent în Secțiunea științifică, ales în ședința dela 1 Aprilie 1889. După sfârșirea studiilor la Academia Mihăileană din Iași, a fost trimis ca bursier la Paris, ca să urmeze matematică și astronomie. Obținând licență la 1860, s'a întors în țară și s'a dedicat profesoratului. A fost decan al Facultății de științe și rector al Universității din Iași. Dela răposatul Culianu ne-au rămas mai multe scrieri:

Raporturi despre starea școalelor publice din Iași la finea a. sc. 1866–67, pronunțate înaintea M. S. Domitorului Carol I în 2/14 Iulie 1867; *Lecțiuni de calcul diferențial și integral*. Iași 1870–74, în 2 vol.; *Curs elementar de trigonometrie plană și sferică*. Ediția I–II. Iași 1875, 1886; *Curs elementar de algebră*. Ediția I–IV, Iași 1872–1890; *Curs de cosmografie* pentru uzul școalelor secundare. Ediția I–III. Iași 1895–1902.

D-l Președinte Dr. C. I. Istrati, aducându-ne la cunoștință trista veste, în ședința dela 4 Decembrie, ni-a vorbit despre activitatea științifică a decedatului.

Virgil Oniș, fost profesor și director

noastre, din cari însă au fost scoși earashi cu rușine. În 19 Iulie au fost luat ei în posesiune muntele San Michele, dar în 20 Iulie dimineața ai noștri l'au recucerit dela ei. Asalturile lor, date asupra înălțimii Podgora, au fost zadarnice, și în 27 Iulie ni s'a putut comunica, cumcă și aceasta a doua ofensivă italiană, la care au luat parte șapte coruri de armătă, cu 17 divisiuni de infanterie, a eşuat, și noul nostru dușman a perdit în cursul ei 100,000 de oameni.

Luptele s'a dat într'acestea și pe alte locuri, cu atacuri vehemente, ca la Tolmein, Lavarone, etc. până în Septembrie, când atacurile respinse cu bravură din partea trupelor noastre, cu mult inferioare ca număr, au început se slăbească, dar numai din motivul, că Italianii se pregăteau din greu pentru un nou atac în stil mare. De fapt a și urmat în 16 Octombrie 1915 a treia luptă mare la Goriția, de astădată întrând în foc nouă coruri de armătă, cu 25 divisiuni de infanterie, (320 000 de puști și 1500 de tunuri), începând în același timp atacuri vehemente în Tirol alte coruri de armătă, cu 11 divisiuni de infanterie, deci cam 170.000 de puști și 800 tunuri.

Lupte grele s'a dat zile de-a-rândul pe un front de 400 kilometri, atacuri execuțiate cu forțe extraordinare de mari față de trupele noastre aflate în stare de apărare, dar nici la Folgaria, nici la Lavarone, nici la Col-di-Lana, n'au avut Italianii nici un succes. Cu atât mai puțin la Isonzo, adecă la Goriția. Si a treia luptă dela Goriția s'a terminat deci cu înfrângerea Italianilor, în 31 Octombrie 1915, iar pierderile lor, avute de astădată, s'a urcat la 150.000 de oameni.

Parlamentul italian era convocat pe 1 Decembrie 1915 în sesiune de răsboiu și în fața lui guvernul nu se putea prezenta cu știri nefavorabile de pe câmpul de răsboi. S'a ordonat deci și a fost pusă în execuțare a patra luptă dela Goriția, începută în 9 Noemvrie. A avut o durată de trei săptămâni și atacurile au fost îndreptate mai ales spre orașul Goriția și spre platoul Dobrogo. Ai noștri au ținut însă pept cu ele. Au luptat ca niște lei. La finea lui Noemvrie a fost terminată și această luptă mare cu înfrângerea Italianilor, cari nici pe alte locuri n'au putut face nici o îspravă pe lungul lor front. Perderile lor au fost de astă dată 70.000 de oameni.

După multe ciocniri, mai mici ori mai mari, pe la diferitele puncte de pe front, în 13 Martie a. c. Ita-

președinte al Societății pentru crearea unui fond de teatrul românesc în Ardeal, a încetat din viață la 8/21 Octombrie, în vîrstă de abia 50 de ani. Răposatul a fost ales membru corespondent al Secției literare în ședința dela 3 Aprilie 1902. Dela dânsul n'au rămas următoarele scrieri:

Carte de cetire pentru clasa III gimnazială. Brașov 1893; Limba română. Ființă, originea, rudimente și istoria ei. Manual pentru gimnaziu. Brașov 1894; *In sat la Tângăști*. Piesă pentru teatrul dela țară. Sibiu 1912; *Straturi în poezia noastră populară*, 1897 (în «Vatra»); Schițe și nuvele; *De toate*; Clipe de repaus, Schițe și foile I–II, sub pseudonimul «Sorcovă», Brașov 1901, 1903.

La 16/29 Octombrie, d-l Președinte Dr. C. Istrati ni-a adus știrea încetării din viață a lui Virgil Oniș.

La 4/17 Octombrie a decedat inginerul M. Romniceanu, membru corespondent în Secțiunea științifică dela 23 Martie 1904. Dânsul era licențiat în științe din București, diplomat al Școalei de poduri și șosele din Paris, profesor la școala de poduri și șosele, subdirector al Căilor ferate și cu gradul cel mai înalt în corpul nostru tehnic. Lui i se datorează proiectarea și construcția unui sferf aproape din rețeaua căilor noastre ferate.

D-l Președinte Dr. C. I. Istrati ni-a adus la cunoștință, în ziua de 9/22 Octombrie, că această dureroasă pierdere.

(Va urma).

lienii au început apoi a cincea luptă mare la Goriția; dar după patru zile s'a retras din foc, continuând însă cu atacurile la alte puncte ale frontului. E de notat, că în 17 Martie li-a succes Italianilor se arunce în aer întăriturile noastre de pe Col di Lana, omorând mulți dintre vitejii noștri așa cători, postați aci.

Italianii au început acum să-și adune trupele la frontierele Tirolului, pentru a încerca pe aci străbaterea în monarhia noastră, dar aci i-au întimat patrul bravele trupe comandate de Moștenitorul nostru de tron și li-au arătat, care e drumul îndărăt, spre măndra Italie.

In 15 Mai adepă au început trupele noastre ofensiva în Tirolul de sud în contra Italianilor, cu rezultatul care ne este cunoscut. Italianii fug, ai noștri ii urmăresc, cuceresc dela ei teren propriu, italian, tunuri, mitraliere, muniție și răniți remași pe câmpul de răsboi.

Care e deci bilanțul Italiei, în răsboiul început în contra noastră? Care e căștigul, și care e pierderea?

Italianii au pierdut în cele cinci lupte mari, date la Isonzo, și în luptele de pe alte locuri, 700.000 de oameni, în morți, răniți și prisonieri, împreună cu un însemnat material de răsboi. Au pierdut acuma, în cursul ofensivei noastre, 28.000 de prisonieri, cu 525 de ofițeri, 284 tunuri, 101 mitraliere, etc. pe lângă morți și răniți lăsați pe câmpul de răsboi. Au pierdut părți din teritoriul lor propriu, cam 300 kilometri pătrați. Au pierdut situația avută în Africa de nord. Au pierdut încrederea în flota lor, remasă inferioară față de a noastră, deci au pierdut și speranța, de a putea ajunge ei singurii stăpâni pe marea adriatică. Au pierdut influența pe care o aveau în Albania și prin urmare și influența pe care o puteau avea în Balcani.

Acesta toate sunt pierderi efective, pierderi reale. Si ce au căștigat Italianii în cursul unui lung an de răsboi? Nimic, absolut nimic, nici măcar convingerea, că ce-i au mănat în răsboi au fost niște șaratani ori niște proști, pentru că dacă ar fi ajuns la aceasta convingere, i-ar fi măturat dela suprafață, chemând la conducere alți oameni, cari se nulase se fie păngărit de tot numele Italiei, și se nu lase se fie nimicită de tot vaza ei, ca putere mare europeană.

Răsboiul.

Dela frontul italian au sosit următoarele știri: Un fort panzerat, aparținător fortăreței italiene Arsiero, la sudvest de Barcarola, se află în mâinile noastre. Un sublocotenent dela batalionul 14 de pionieri, Albin Mlaka, a intrat cu soldații sei, în focul cel mai vehement, în fortăreață, a desarmat soldații pionieri ai dușmanului, cari tocmai voeau se arunce în aer, i-a făcut prizonieri și a pus mâna pe patru tunuri grele și pe două ușoare. La nord dela Asiago trupele noastre au luat în posesiune muntele Mașiece, și în valea Sugana au înaintat spre Cinca Maoro. Pe alte locuri atacurile desperate ale dușmanului au fost respinse. Numărul tunurilor capturate dela Italiani se urcă la 284. La frontul dela apus s'a dat căteva ciocniri, cu succes bun pentru Germani. Asupra satului Cumieres Francezii au îndreptat atac desprăpent pentru a'l recucerii, și li-a și succes se între într'o parte a satului, dar au fost earashi scoși din sat, cu pierderi mari. La celelalte fronturi nu s'a întâmplat nimic deosebit.

Din telegramele primite astăzi afilǎm, că trupele noastre au mai luat în stăpânire două forturi italiene: Carnolo și Valdassa, și că la frontul dela

apus Germanii au mai respins câteva atacuri desperate franceze, făcând de nou 100 de prizonieri. Numărul soldaților francezi ajunși în captivitate la Nemții în cursul lunei Mai se urcă la 2000. La frontul rusesc Nemții au nimicit un aeroplau rusesc.

Fondul orfelinatului.

(Urmare.)

«Geogeană» inst. de cred. Geoagiu 100— «Cugereana» inst. de cred. Cugir 62:50 Col. lui P. Gheju din Reșița 163— Dr. Ioan Mihu, mare prop. Vinea 3000— Elevii școalei din Rohia (Cet. de peatră): 5— Col. din Olprea (Dej): 50—

Col. din Blaj (Miercurea): Samuil Sabo preot 10— Simeon Muntean notar 10— Arcadiu și Aurelia Eneșel 10— Eugeniu Iuliu Clonta, st. cl. VII, g. 5— Aurelia Ișan cl. IV, civ. 10— Teocora Mateiu c. III, civ. 6— etc: 116:40.

Col. din Murăș-Sângheorgiu (M. Oșorhei): Nicolae Motora par. 100— Vasile Duca ep. 9— etc: 216:30.

Col. din Petreni (Orăștie): Dionisiu Bobeu par. 5— Maria Groza 20— Ilie Stoian 10— etc: 85:20.

Col. din Ibănești (Reghin): Octavian Petra par. (of. 200)— Paroh. Vasile Gliga și soția Letiția (of. 200)— Inv. Ioan Cofari și soția Rafila (of. 100)— 50— Inv. Const. Brăteanu și soția Maria (of. 50)— 25— Din discul orfanilor 74— Bucur Lupescu comec. 10— Pop Iacob și soția Lucreția 10— Todoran David și soția 6— Dela elevii de școală 8:60 Ioan Cornea 5— Todoran Ludovica P. Iacob 5— etc: 631:40

Col. elevilor din M. Cuieșd (Reghin) 26:70. Col. din Șarpotoc (Sighișoara): 13:90 Col. din Heria (Târnava): Laurentiu Tarca par. 18— Bis. gr. or. 10— și alții: 48:24.

Dr. Ilarion Holom, adv. Elisabetopole (vezi și col. Dr. Căliman) 50— Dșoara Aurelia Reou, Sibiu 3— Flaviu Vilă, medicinist 25—

Col. din Meteș și fil. Găureni (A. Iulia): Ioan Ursu par. 50— Ioan Cismaș not. (in loc de cunună decedatului Dr. Romulus Popp) 50— Vasile Oniciu 5— și alții: 130—

Col. din Sebeșul mare (Cluj): Aurel Muntean par. 20— Văd. Maria Lung n. Urs 15— Aurelia Oros inv. 10— George Giurgiuman primar 6— «Drăganul» reuniune 5— și alții: 151—

Col. din Ocolișul mare (Lupsă): Nestor Manciu par. 60:70 Ioan Muntean jogn. 7— Gligor Straja 5— Andrei Muntean 5— și alții: 152—

Col. din Mediaș: Romul Mircea prot. (of. 100)— Iuliu Crișan cap. (of. 5)— Virgil Imbăruș inv. (of. 50)— Alexandru Comşa 15— Mihail Popovici 20— Filiala «Albină» 20— Ioan Călburean 5— Elisabeta Călburean 5— Maria Simăcean 10— Achim Daian 10— Achim Oțelean 5— Ioachim Bărsă 10— Dr. Dumitru Popp adv. 20— și alții: 203:80.

Col. din Săcal (Reghin): Torpan Dănilă 5— Primăria comunală 10— Nicolae Nistor inv. 30— Paraschiva Iosif 7— și alții: 225:57.

Col. din Chendremal (Unguraș): Romul Pop par. și soția Otilia 20— Nicolae Moisa 10— Dănilă Măcăuan 5— și alții: 43:40.

Col. din Brad (Zarand): Vasile Damian protop. 150— Petru Rimbaș par. 100— Dr. Ioan Papp adv. 100— Ioan Ghișa prim contabil 50— Alexandru Draia cassar 50— Ioan Cutean comec. 50— Dr. Tiberiu Tisu medic 50— Victoria Boilă soție de com. 20— Teresia Sortoc soție de măiestru 20— Ioan Germân f. învățător 10— Sabin Banciu, căp. c. reg. 10— Dr. Stefan Hărăguș adv. 10— George Dămian presb. cat. 10— Olimpia Onata 10— Nicolae Timbuș măcelar 10— Văd. Elisa Bota 10— Ioan Safta of. de bancă 10— Rudolf Wentzel 10— Maria Wentzel 10— Văd. Maria Stanciu 10— Alexă Sfăt, of. de bancă 10— Aron Feier prop. 10— Toader Bolciu econ. 10— Ladislau Irodenka măiestru 6— George Irodenka măiestru 6— Ioan Impărat prop. 5— Irina Dănișan inv. 5— Văd. Elisabeta Păru 5— Maria Feier, soția de măiestru 5— George Jula inv. 5— George Bolciu econ. 5— și alții: 1115:40.

Col. seminarului teologic-pedagogic din Caransebeș: Corpul profesoral 45— Desideriu Cioc, ped. cl. II 30— Simeon Alexiu teol. c. II 10— Valeriu Bărbos teol. c. II 6— Nicolae Birăescu teol. c. II 10— Liviu Corneanu teol. c. II 10— Aurel Diminescu teol. c. II 10— Ionel Mangiu teol. c. II 6— Iuliu Popovici teol. c. II 10— Nicolae Ieremia t. c. I. 5— Ioan Măran t. c. I 5— Aurel Vernichescu 6:10 și alții: 302:90.

«Venețiana» inst. de cred. Venetia int. 200— Col. Dlui Constantin Buga la

sold. dela Reg. 23 honvezi. Constantin Buga 20— Teodor Doboi 10— Dr. Gheorghe Dănilă 10— Nicolae Bretotean 10— Nicolae Tănase 20— Klein Lajos 5— Nicolae Tîntea 10— Einhorn Lipot 6— Pavel Streulea 20— Ioan Micu 10— și alții: 134—

Col. din f. Disnăeu 14:26. Col. din Ilimbav (Agnita): Ioan Alexandru par. 10— inst. de credit 40— Col. Primăriei 38:40 Bis. gr. or. 8— Tovărășia agricolă 10— și alții: 150—

Col. din Zlagna (Agnita): Ioan Floca par. 10— și alții: 28—

Col. din Borgo-Rus 60:40. Col. din Cărpiniș (Cet. de peatră): 18— Col. din Vălenii-Șomcutei (Cet. de peatră): Ghijiu Teodor 10— Stefan Gheție par. 10— Palaghie Anonim 10— și alții: 187:70.

Col. din Feneșel (Cluj): Vasiliu Lăpuște par. 10— Lucreția Lăpuște 5— și alții: 31:30 Col. din Lona maghiară (Cluj): Bis. ort. rom. 50— și alții: 89:28.

Col. din Ștena (Cohalm): Ieronim Buzea par. 20— George Borcoman inv. 6— și alții: 110:52.

Col. din Corueni (Dej): Ana Andre preoteasă 6— Criste Ana a Deacului 10— Maria Ciupă 26— Constanța Ciupă 10— Alex. Muste 10— Ioan Andre preot 5— Bartolomeu Fărcaș inv. 5— și alții: 138:79.

Col. din Diug (Dej): Par. Teodor Cotutiu și fam. (of. 50)— 20— Teodor Nistor 5— Gavrilă Cotutiu H. 5— Petru Pop 5— Dum. Cotutiu a Ilenii 6— Tănase Păltinean 5— Safta Purja 6— Lădovica Ciurus 5— Vasile Moroșan 5— Ioan Mizgan D. 10— Pompeiu Tolca inv. 10— și alții: 200—

(Va urma).

Nr. 466— 1916.

Apel.

Comitetul central al «Asociației» s'a fost adresat în anul trecut către publicul nostru cu rugarea: să-i trimită pentru proiectatul *Album* al eroilor din anii 1914 și cei următori, căzuți în luptă pentru Tron și Patrie, căte o fotografie (dacă se poate forma cabinet) a scumpilor lor decedați, însemnând pe dosul ei, în mod legibil, numele decedatului, ocupația și localitatea în care trăia înainte de răsboiu, anul nașterii, data morții, rangul său ca militar, trupa la care a servit, distincțiile sale militare și, dacă se poate, locul în care a căzut său a fost rănit cel decedat. Totodată s'a fost indicat în apel, că fotografii pot fi însoțite și de date biografice mai amănunțite, care se vor păstra în arhiva «Asociației» și la timpul său se vor da publicitate.

De pe 21 astfel de fotografii, intrate la Asociație s'au făcut, deocamdată, clișee și s'au publicat în «Calendarul Asociației» pe anul 1916 și se vor introduce, la timpul său și în *Album*.

De astădată repetăm rugarea noastră către familiile acelor viteji cari și-au jerfit viața pentru Tron și Patrie, ca să ne trimită fotografii iubișilor lor decedați, din cari, intrucât li se va putea face loc, se vor publica și în calendarul Asociației pe anul 1917.

Totodată rugăm on. nostru public să binevoiască și trimite «Asociației» toate *scrisorile* trimise acasă de soldații noștri dela front, în care se vorbește despre lupte și alte întâmplări de interes general și *toate poezii scrise de ei* și nepublicate de ziare.

Socotind, că adunarea și studierea acestui material are să fie de un folos neprețuit, rugăm Onor, noastră preoțime și învățătorime, cum și pe toți intelectualii noștri, să stăruie în cercul lor de activitate pentru ca acest apel să aibă un răsunet cât mai desăvârșit la obștea căreia îi este adresat.

Sibiul, din ședința comitetului «Asociației» pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 13 Maiu 1916.

Dr. Ilarion Pușcariu

R. Simu
p. președinte
secretar sup.

NOUTATI.

Imprumutul de răsboi. Cu ziua de 23 Mai s'au încheiat subscrerile la imprumutul de răsboi. Rezultatul este căm 2000 milioane. La imprumuturile de răsboi de până acum ale Ungariei s'au semnat pînă urmăre peste șase miliarde de coroane. În toată monștră austro-ungară s'au dat pentru patru imprumuturi de răsboi aproape douăzeci de miliarde coroane. Cifrele sunt destul de vorbitoare.

Inchierarea anului școlar curent la școala civilă de fete cu internat a Asociației va fi: *Joi, în 1 Iunie n. c., la 11 ore a. m.* în sala festivă a școalei.

† Tema Degariu, judecător de curie în reședință, a decedat în Ligea în etate de 71 ani și a fost înmormântat Sâmbătă cu mare solemnitate Adormitul în Domnul și-a testat averea de 130—140 mii de coroane, pentru scopuri culturale. Odihuească în pace!

*
† Ioan Miculescu consilier de finanțe, a început din viață în 24 Mai n. în Murăș-Oșorhei, în etate de 66 ani și a fost înmormântat Vineri, după ritual biserică ortodoxă.

† Tit Liviu Blaga. Liceul nostru din Brașov a indurat o nouă perdere mare. A murit într-un sanatoriu din Budapesta profesorul *Tit Liviu Blaga*, în etate de 35 ani, după o boală lungă. Îi deplânge soția cu trei copii, elevi, colegi și nemul, căruia îi făcău prețioase servicii culturale. Odihuească în pace!

*
Aviz. Dela magistratul Sibiuului primim următorul comunicat: *Plăieșea ojutoarelor de răsboi* pentru înțâi anul judecătorie din luna de vară se va face excepțional *Miercuri* în 31 Mai n. Însoțit și după amiază, precum și *Joi* în 1 Iunie n. Însoțit de amiază în sala magistratului. Interesări se avizează pe calea acesta; iar proprietarii de casă sunt rugați, să facă atenție familiile chiriașilor lor, chemați la armă, asupra acestei dispozitii.

Multă mizerie în Basarabia. Cu toate că Basarabia are pământ bogat, locuitorii săi trăiesc astăzi în mizeria cea mai mare. Alimentele de prima necesitate au ajuns în mână speculatorilor lacomi, cari le-au transportat în interiorul Rusiei, și astfel Basarabia a rămas în situația cea mai critică. Oamenii trebuie să plece undeva, ca să nu moară acasă de foame. Multă se duc în provinciile vecine. Românii basarabeni, împreună cu numerosi dezertori ruși, pleacă spre România. Autoritățile rusești nu pot, sau nu voiesc, să îndepărteze stările acestea peste măsură deplorabile din Basarabia.

In turneu. Opinia publică franceză este astăzi de agităță, încât ministrul sunt nevoie să întreprindă un turneu prin Franța pentru linștirea spiritelor.

*
Cenzura în Germania. În parlamentul dela Berlin s'a discutat chestiunea cenzurii. Social și su înaintat o propunere, prin care se cere sistarea stării de asediu și restabilirea libertății de presă. Oratori tuturor partidelor au combătut felul cum se aplică cenzura politică. Au pretins, că zarele să fie ocrise numai pe lângăprobarea cancelarului imperial, și că cenzura în față ne militare să fie încredințată autorităților civile.

Scolari turci în Ardeal. La școală industrială din Murăș-Oșorhei au sosit patru-sprezece tineri turci. Vor mai veni și alții școlari din Turcia la Murăș-Oșorhei și la Cluj, să studieze în institutele de industrie.

Teatre prefăcute în spitale. Din Petrograd se comunică: Guvernul rus a rezisionat aproape toate teatrele pentru spitale de răniți.

*
Dorința deputaților socialisti. Treizeci de deputați socialisti ai parlamentului francez au cerut guvernului, ca Franța să și stabilisească condiții nouă de pace și să le înainteze parlamentului în ședință publică

Concertul religios în favorul orfelinatului, despre care am amintit în un număr precedent al ziarului, se va da în sala fizică a Muzeului Asociației, *Duminică, în 4 Iunie nou*. Bilete se pot cumpăra la Librăria A. h diecezană cu începere de Miercuri dimineață, cu prețul de căte 2 cor., 1 cor., și 60 bani.

*
Roman confiscaf. Tribunul din Budapestă a hotărât confisarea și nimicirea exemplarelor din romanul *Elisabeth Kött* de scriitorul austriac *Rudolf Hans Bartels* apărut în editura firmei *Ullstein et Comp.* Motivul confiscarii este conținutul agitatoric al cărții. Eroina română, o actriță, face adevărat un turneu cu o trupă teatrală în Ungaria, și astăzi că în orașele pe unde a umblat, pretutindeni este persecutat elementul german și amenințat cu extirpare.

*
A apărut Hora, era mai nouă piesă muzicală pentru pian, compusă în stil concertant, muzică modernă, cu motive naționale, de înțânlitor *Laurian Nicorescu*, care reiese de înscrierea răsboiu lui a fost elev distins al cursului de cant și compozitie la Academia din Viena. Hora se estinde pe 6 pagini și se poate procură numai dela prețul *Ioan Nicorescu* în Curtici (Kürtös) comunitate. Arad. Prețul 3 cor. plus 20 bani porto.

Zâhăr din Cuba. Având în vedere lipsa de zâhăr, mult simțită în Rusia, guvernul rus a hotărât să aducă acest aliment tocmai din insula Cuba.

Morte în mormânt. Numele acesta îl găsim astăzi de multe ori în raroartele de pe câmpul de luptă. **Morte Homme** este un deal cu trei culmi. Germanii îl zic „Todter Mann”, omul mort. La început se credea, că dealul își are numirea dela un vechi cimitir; urma lui însă nu există. Un filolog francez dă acum o explicare mai acceptabilă pentru originea cuvântului. Pe dealul amintit, zice francezul, a crescut cândva un vestit *ulm* (franțuzește: *orme*), care pe urmă s'a ucis. D'n evantul *Mort Orme* (ulm mort) poporul din Ardeni, care omenie adeseori sunetul r din evant, a făcut „Mort Ome”; de aici apoi s'a născut vorba **Morte Homme**, omul mort. Numirea adevărată ar fi însă: *Ulmul mort*.

*
Demonstrație în contra scumpetei de carne. Femeile parisene, cum scriu ziarele franceze, au înscenat manifestații sgomotoase în halele de vânzare ale Farisului, unde prețul cărnii s'a urecat la întâlmea să bulească. Urmare scumpirii a fost, că o mare cantitate de carne, rămasă nevândută, s'a stricat și a trebuit să fie aruncată, în strigătele de adâncă ind gnare ale femeilor, care au văzut cum se transpoartă pentru a fi nimicită marfa, ce nu li s'a pus la dispozitie cu prețuri acceptabile.

Despre lupte de la Verdun. Corespondentul special, trimis de Frankfurter Zeitung, raportează pe larg despre luptele de la Verdun. Arată, că în incărările acestor lupte, care durează de un sfert de an, francezii și-au trimis

Multămită publică.

Înființându-se în comuna biserică Borșașel mic o reuniune mixtă pentru îngrijirea tuturor realităților bisericești, Mult Stm. Domn Dr. Iancu Mețian, ca patron și generoasa D-Sale soție, ca membră de onoare a reuniunii aceleia, au binevoită ne de la sprințul material, punând astfel bază însoțirei cu suma frumoasă de 400 cor. În numele reuniunii vin și pe această cale a le mulțări pentru marinimosul dar, asigurându-i, că numele lor să gravat adânc în inimile noastre.

Totodată vin a mulțami în numele comitetului parohial din loc următorilor elviași creștini pentru darurile făcute sf. noastre biserici:

Ioan Tiușan din Intorsura-buzău, pentru darul de 100 cor. Eremie Tiușan și soția din loc pentru darul de 200 cor., Mihaiu Vellariu și soția din loc pentru darul de 100 cor., George Avram și din loc pentru darul de 100 cor., Ioan Mazăre din loc pentru darul de 100 cor., Irimie Pastor și soția, pentru o cădalină în valoare de 32 cor., George Mazăre și soția, pentru o cruce în valoare de 30 cor., Ioan Oguț din Vama-buzău pentru un sfesnic de 35 cor., Ioan Nițu din loc pentru un policandru de 50 cor., mai multora pentru icoana invierii Domnului de 100 cor., George Pastor și Ioan Dumitru cu soțile pentru icoana sf. Arhangheli în valoare de 40 cor.

Binecuvântă, Doamne, pe cei milostivi față de sfântul Tânăr locaș!

Boroșneul mic, la 1/V 1916.

Eremie Tiușan
paroh

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școală confes. gr. or. română din Câmpuri Surduc (Kimpery-Szurdúk) preș. Ilia-m. să deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Salar legal: 1200 cor. în bani — din care 780 cor. ajutor de stat votat deja — cuartir în edificiul școalei, grădăna de legumi sau 20 cor. în bani, pentru trebuințele învățătorului 4 metri cubici de lemn pentru încălzit sau 20 cor. bani.

Dela reflectanți să cere să aibă cunoștință matematică spre a instrui și conduce corul bisericesc, ceiace potențial va declara-o în suplică, sau separat. Cei destrii în conducere de orchestru sunt preferați.

Cel alături va instrui și școală de repetiție, și va conduce copiii la biserică în Dumineci și sărbători.

Reflectanții la acest post sunt poziți și înainta rugările de concurs în regulă instruite la oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei, având a se prezenta înainte de alegeră în biserică din Câmpuri-Surduc, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Iulia-Mureșană, la 12 Mai 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Iliei, în conținere cu comitetul parohial.

Nr. 80 1-3 Dr. Ioan Dobre
adm. ppresbit.

„FRĂȚIA“

Inst. de credit și de econ. soc. pe actii în Agnita.

Anunț.

Cu începere din 1 Iulie a. c. până la alte dispoziții, etalonul după depunerii se staborește pentru sume până la 5000 cor. cu 5%, iar dela 5000 cor. în sus cu 5 $\frac{1}{2}$ %.

Darea după interese o solvește institutul.

(79) 1-1

Directiunea.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Presfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezești Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai nainte de Ispovedanie. Invățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei cuninetcări. Rugăciunile după sfânta cuninetcătură. Rugăciunile din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfințitei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțămită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstiția Paracclis al preasfințitei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerști și către toti sănții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocasiuni. Culegere de rugăciuni la felicitări întâmplări. Simaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicație.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legat solid și cu gust, în coloare roșie, cu 1 cor. 60 fil. Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de 1 cor. 80 fil.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I Recvizite pentru fizică.	cor.
Instrument arhimedic	5.85
Glob de aramă	3.10
Scripte	4.50
Cumpără	2.50
Potocoave magnetice	60
Retorte	60
Sticle pentru udat	1.60
Prismă	3.10
Sticle măritoare	3.50
Vase papilare	3.10
Vase comunicătoare	3.10
Vas de ținut apă	4.30
Fâlnic de sticlă	50
Pocală de sticlă	40
Rudă de sticlă și cauciuc	4.50
Tevi de sticlă	1.80
Cutii cu peatră brună	40
Sticle cu acid cal-clor	2.10
Colecții cu mineralii	24
Colecții cu plantelor	12
Colecții cu insectelor	15
Colecții cu corpuri geometrice	6
Colecții cu măsurători	8

II. Tabele de intuiție.

Modelul mașinei de aburi	3-
Să ne ferim de beaturi spirituoase	1.50
Urmările bătăiei	2.80
Himnus	3-
Cutii, conțin căte 16 tabele din istoria naturală, cutia	10-
Orașul	5-
Pădurea	5-
Munții	5-
Primăvara	5-
Vara	5-
Iarna	5-
Curtea țărănească	6-
Konyhakeră	3-
Fău tetes	3-
Palkó	3-
Öreg koldus	3-
Madarak etetése	3-
Templom	3-
Szántás, veteș, boronálás	3-
Rubamósás	3-
Rostáás	3-
Aratás	3-
Asztalos műhely	3-
Takács	3-
Kapájás	3-
Cséplés	3-
Kovács	3-
Czipész	3-
Szüretelés	3-
Table negre mari pentru școală (lungimea 1.5 m., lățimea 1.25 m.)	10-
Standardul și emblema națională maghiară	4-

Anunț.

Să redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscop și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1848-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Insemnările unui trecător. Crâmpeie din sbucinăriile dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinătății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidiecezană.

In editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la înșărcinarea comisiunei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania. Domnul Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cei mai autentici al scrisorilor simbolice publicate de prof. de la facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βίβλια“. Atena. 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbei, pe largă „Prefață“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobațile patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzabue: Năpătul răsfătat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcăian)

—60

Nr. 2. I. Neftoy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca.

—50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei care voiesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Bercianu.

—60

Nr. 4. Ioan Lupașan: Bucoavnă nă învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei.

—40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vietii. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale.

—60

Se pot procură dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

A apărut în editura comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

converbirile teoretice și practice cu tinerei de 15-20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andrei“. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei de atavice. Zeificarea succesului. Zodiac. Perioadă fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare...? Păhărele de beatură. Vorbele obscene. Steagul celor desmoșteniți. O obiectivitate și o părere. Chemarea dumneziească. Munca. Împărtirea timpului. Statornicia. Împărtêtește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

In editura comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere română nească, făcută de dl Teodor V. Păcăian redactorul „Telegrafului Român“ a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea vorbei în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărtășia lui Dumnezeu. Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto poștal.